

## SÈRIE 4

### Exercici 1

#### Obra 1: *Nit estrellada*, de Vincent van Gogh

a) **Context:** 1889. Estil postimpressionista L'obra va ser realitzada en un moment en que a França s'estava portant a terme, per part d'una sèrie d'autors nous, una revisió de l'impressionisme, Aquests pintors experimentaran un nou concepte de la pintura i donaran lloc a diferents tendències que seran precursors de les avantguardes dels segle XX. Van Gogh entra en contacte amb els cercles impressionistes, però trobarà el seu propi camí que li portarà a desenvolupar una obra fortament expressiva i plena de força i color.

b) **Estil:** postimpressionista. La *Nit d'Estrelles* pren com a base la vista que Van Gogh tenia des de la seva habitació, a l'asil psiquiàtric prop de Saint-Rémy, a la Provença: un camp de blat amb les muntanyes al fons; afegeix els elements que li convenen, que són el xiprer i el poble amb l'església. És un paisatge nocturn, que manifesta l'interès de van Gogh per la expressió dels colors de la nit, a més del sentit d'aquesta com a temps de misteri, solitud i angúnia. **Anàlisi formal:** Simbiosi de color i dibuix. **Característiques compositives:** S'estructura en dues parts ben diferents: a baix està la terra, amb el poble, del que destaca l'agulla de l'església; hi ha llum a algunes finestres; a dalt hi ha el cel, amb la lluna i les estrelles, irradiant la seva llum des d'unes formes circulars; el firmament és molt dinàmic, amb uns fluxos ondulants que es combinen entre sí; la claredat que envolta la carena podria ser la primera llum del matí. Un xiprer, a l'esquerra, estableix el primer pla, donant l'efecte de la profunditat, i uneix les dues parts, de terra i cel. El pintor ha usat la pinzellada que li és característica, dibuixant clarament cada traç, entonant el quadre en la gama dels blaus i verds, i donant-li, contrastant, als focus de llum, a cases i astres, un groc ben viu. Aquest traç va cobrint la tela, com teixint-la amb puntades que van formant les diferents coses, fent ritmes diferents, que són circulars pels astres, ondulants pel firmament, de tirabuixons per la vegetació del fons, de traços rectes per les cases, i serpentejants i verticals pel xiprer. Aquesta composició li dona al conjunt un caràcter vibrant, decidit i esvelt.

Així doncs, xiprer, poble i també la posició de les estrelles (que no són les de maig de 1889, quan Van Gogh les va pintar) resulten de la voluntat creadora de l'artista i no una dada del paisatge; és més, l'església té el perfil de les holandeses, fent memòria del Nord, i és molt diferent de la que hi ha a Saint- Rémy.

c) **Significat** El paisatge provençal seran l'element que Vincent Van Gogh va fer servir per expressar la seva lluita íntima que acabarà amb el seu suïcidi, el juliol de 1890. Va arribar a la regió al febrer de 1888, buscant nous camins per la seva pintura; va patir una greu crisi nerviosa el desembre següent i va acceptar l' internament a l'asil psiquiàtric de Saint Paul de Meusole, prop de Saint-Rémy, on va passar un any; a la sortida va tornar al Nord de França on es va suïcidar, dos mesos després.. La natura i l'agricultura no solament li serveixen per expressar la seva percepció d'un món primordial i pur, diferent de la realitat moderna contaminada, sinó també el seu drama religiós. L'artista pinta buscant consol i deixant aquí de costat els assumptes tradicionalment usats, que són els extrems de l'Escriptura. Olivera, xiprer, camp i cel, això és, els elements de la natura, són les limitades eines formals que Van Gogh explota per donar cos al seu estat d'ànim. Alhora les estrelles, llunyanes, misterioses, dinàmiques, i el firmament, que no té límits i és el lloc

de Déu, li serveixen per expressar l'anhel religiós de forma innovadora, amb un element de la natura; el pintor, a una de les seves cartes, diu cercar una pintura *que pugui donar consol*, però sense tornar *al romanticisme o a les idees religioses*.

Una altre interpretació ens parla d'un cel apocalíptic que contrasta amb la pau del poble. El cel representa els seus moments de desesperació i les seves crisis nervioses de les que era conscient, i el poble els moments de pau entre crisi i crisi

**Funció:** En aquest quadre l'artista ha aconseguit donar forma a la seva crisi íntima, que té un component religiós important, mitjançant una temàtica, els paisatges, aparentment seculars; Van Gogh, com a home del seu temps, busca en la natura les respostes que, a les seves qüestions sobre l'infinit, la vivència religiosa tradicional no pot donar.

Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a cronologia, context històric i cultural [0'50 punts]; l'estil [0'50 punts]; característiques [ 2 punts]; significat [0'70 punts] i funció[0'30 punts].

**La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota.**

**Exercici 2****Obra 1 Teatre d'Epidaure**

- a) **Cronologia:** Circa 350/330 a.C. **Context històric i cultural:** Moment d'unificació de les polis gregues i conquesta de l'Imperi persa. Mort d'Alexandre Magne [323 a.C]. Biblioteca d'Alexandria. Matemàtiques: Euclides i Arquimedes; Filosofia : Epicur i Zenon . Literatura: Teòcrit, Calímac i Menandre

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], històric i cultural [ 0'80 punts].

- b) **Estil:** Pas del Grec clàssic al Grec hel·lenístic. [S'admet també Grec postclàssic i Grec clàssic tardà] **Característiques:** Trasllat dels centres artístics a llocs perifèrics: Rodas; Alexandria i Pèrgam. Paulatina desaparició de les característiques clàssiques: raó, harmonia i bellesa. Arquitectura: Construccions grandiloqüents: altar de Zeus a Pèrgam. Urbanisme d'Hipòdam de Milet. Plàstica: Realisme i expressivitat.: *Gal moribund* i *Laocoont i els seus fills* i *Toro Farnese*.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINQ característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Tipus de planta i espais:** S'aprofita el desnivell d'una muntanya. Consta de *cavea* (graderies); orquestra on es col·locava el cor; prosceni (lloc de la representació) i escena.

La *cavea* es més gran que un mig cercle amb més de 20 metres de diàmetre. La escena es una construcció d'un pis amb dues portes laterals. Magnífica sonoritat.

**Puntuació:** Planta , interior i espais [1punt]

- d) **Significat:** Formava part del Santuari d'Asclepi, deu de la Medicina. El teatre va néixer com a conseqüència de les jornades festives que, a la primavera i a l'hivern, els grecs dedicaven al déu del vi, Dionís. Això explica la construcció al mig de l'orquestra, d'un altar destinat als actes rituals en honor del déu. **Funció** Lloc de representació de les tragèdies dels dramaturgs clàssics, entre ells Sòfocles, Eurípides i Èsquil. I les comèdies d'Aristòfanes.

**Puntuació:** Significat[0'50 punts]; Funció[0'50 punts]

- e) El teatre grec aprofita el desnivell de la muntanya per construir la *cavea*. El teatre romà es construeix al marge de l'espai natural. Realitza tota la construcció en un lloc isolat. El teatre romà dona més importància a l'escena com a gran decorat de fons. Us del sistema voltat en el teatre romà. Forma circular de l'orquestra en el grec i la semicircular en el romà. Materials: pedra en el grec i maó, formigó i pedra en el romà.

Teatres a la Hispania: Merida, Tarragona, Sagunt

**Puntuació:** 0,20 cada diferència fins un màxim de [0,40] i 0,20 per cada teatre citat. [060]

**Obra 2: Majestat Batlló**

- a) **Cronologia:** Mitjan segle XII. **Context històric i cultural:** És l'època de plenitud feudal, d'economia agrària, en la que apareix l'orde del Císter; es prediquen les croades; al segle XII s'inicia l'eclosió del Gòtic i el creixement de les ciutats, i s'accentuen els intercanvis culturals i comercials. La cultura és encara eminentment religiosa però, justament en créixer les ciutats, sorgeixen algunes manifestacions de caràcter civil que aniran afermant-se fins a fer-se les més importants. Incipient burgesia. Forta influència de l'església.

**Puntuació:** Cronologia [0.30 punts], Context històric i cultural [ 0.70 punts].

- b) **Estil:** Romànic. **Característiques:** En arquitectura: arc de mig punt; volta de canó; Auge dels monestirs; **Pintura i escultura** al servei formalment del marc arquitectònic i conceptualment al servei de l'església. Funció al·legòrica i simbòlica de la imatge. Perspectiva teològica. **En pintura:** simetria i predomini del dibuix.

**Puntuació:** Estil [0.25 punts] CINC característiques [0.15 punts c/u]

- c) **Característiques:** Embalum rodó i alt relleu. Unifacialitat. Composició frontal; hieràtica i simètrica. Mirada inexpressiva. **Tècnica i materials:** Talla de fusta de xiprer policromada amb pintura al tremp

**Puntuació:** Mínim de quatre característiques [0.20 c/u] [Total 0.80 punts]; Material i tècnica [0.20 punts]

- d) **Tema:** La tradició ha tramés la llegenda que la primera majestat, anomenada Volto Santo o Crist de Beirut, va ser esculpida per Nicodem, que juntament amb Josep d'Arimatea va davallar el cos de Jesús de la creu i el va sepultar. **Significat:** Es la imatge del Crist triomfant davant del Crist sofrent representat nu i clavat a la creu. **Funció:** Devocional

**Puntuació:** Tema i iconografia [0.50 punts]; Significat[0.30 punts]; Funció [0.20 punts]

- e) **Majestat:** Crist triomfant versus Crist sofrent. **Majestat:** figura de Crist vestit i viu. *versus* Crist despullat, blasmat i mort.

**Puntuació:** 1 punt

**Obra 3: La Mare de Déu de les Roques, de Leonardo**

- a) **Cronologia** 1483-1486. **Context històric i cultural:** Mosaic polític de petites ciutats - estats: Florència, Pisa, Milà, Màntua. Poder dels Mèdici a Florència. A finals de segle auge del papat. Cultura Humanista. Paper iconoclasta de Savonarola. Els descobriments científics forçats per la necessitat de control de nous territoris, impulsen diverses tècniques i disciplines: la cartografia, l'òptica, l'astronomia permeten nous descobriments geogràfics; l'anatomia, la botànica, la zoologia formen part del saber enciclopèdic dels nous artistes.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], històric i cultural [ 0'80 punts].

- b) **Estil:** Renaixentista. **Característiques generals:** El renaixement és un estil que recupera el gust per les arrels clàssiques en l'art, en la filosofia i en la literatura. Un estil que aprofundeix en la recerca científica i tècnica i que crea una tipologia d'artista polifacètic, alhora humanista i científic. L'artista lluita per allunyar-se de la figura de l'artesà agremiat i es fa ressò d'una nova concepció de la vida i de l'ideal de l'home en la recerca d'una ordenació racional del món. Perspectiva artificial i perspectiva aèria. Antropocentrisme. Aparició de la figura del mecenes. En **arquitectura:** Recuperació de l'Antiguitat: arc de mig punt; cúpula de mitja taronja, volta de canó. Noves tipologies: Vil·les; hospitals... Decoració de grotescos. **Escultura:** Proporcionalitat; cànon de nou caps...**Pintura:** Simetria; perspectiva geomètrica; Composicions tancades; formes dibuixístiques....

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Característiques formals:** Predomini del color sobre el dibuix. *Sfumato*. **Característiques compositives:** La composició s'estructura en tres registres: el primer correspon al grup de la MaredeDéu, el nen Jesús, sant Joan i l'arcàngel Uriel; el segon a la cova, i el tercer al paisatge del fons. El grup principal s'inscriu dins una composició piramidal perfectament delimitada entre el cap de la Verge i els cossos dels dos infants, el que fa que les figures adquireixin un gran protagonisme fruit de la seva major definició a través del dibuix. Leonardo en el seu *Tractat* parla dels tres tipus de perspectiva que utilitza en aquesta obra: La perspectiva té tres parts principals: la primera tracta de la disminució de les dimensions dels objectes a diverses distàncies, és la perspectiva lineal; la segona tracta de la disminució del color d'acord amb la proximitat o llunyania de les figures i la tercera de la indefinició dels contorns que tenen els objectes vistos des de diverses distàncies o perspectiva aèria. En relació a aquesta darrera visió parla de l'aire que s'interposa entre l'observador i els objectes llunyans, afirmant que les muntanyes semblen blaves i així s'han de pintar. A nivell lumínic, Leonardo utilitza dos tipus de llum: la natural entre les roques i la més misteriosa i irreal de les figures. Un aspecte a destacar és el joc de les mans que, juntament amb les mirades, interrelaciona els personatges. Es tracta d'una composició unitària en la que els personatges queden individualitzats gràcies a les mans en diferents escorços, sobre tot amb la mà estesa cap al davant de la Verge. El paisatge del fons no es correspon amb la realitat del paisatge toscà, es tracta d'un paisatge inventat, de gran força expressiva, no d'un paisatge real. **Tècnica:** oli sobre taula passada a tela.

**Puntuació:** Característiques formals [0,20 punts] Característiques compositives [0'70 punts]; Tècnica i suport[0'10punts]

- d) **Temàtica:** Aquesta obra havia de formar part d'un políptic encarregat a Leonardo pels germans de Predis per la Confraria de la Concepció de l'església de Sant Francesc el Gran de Milà, però l'obra no va ser acceptada. La Verge en el seu viatge a Egipte fugint d'Herodes, va descansar en una cova on es va trobar amb el nen Joan, cosí de Jesús, a qui havia vetllat i protegit l'arcàngel Uriel. Gràcies a la versió posterior del mateix tema, avui a la National Gallery de Londres, podem distingir les figures dels dos nens. A primera vista sembla que el nen protegit per la Verge és Jesús i el que està a prop de l'arcàngel, Joan. En la versió londinenca, el nen de l'esquerra porta una creu de canyes símbol de Joan i el nen Jesús, beneït, s'assimila a Jesús. L'àngel amb un gest de la mà, absent en la versió londinenca, crea el nexe d'unió conceptual entre els personatges. L'arcàngel Uriel, protector de les persones desvalgudes, i per aquesta raó, protector de Joan a la mort dels seus pares, tanca la composició en el paper de mediador entre els dos nens. **Model literari:** L'escena, força inusual en la iconografia de l'època, s'inspira en els *Apòcrifs del Nou Testament*. **Significat:** El significat de l'obra ha d'associar-se al Misteri de l'Encarnació i Passió, en el que el precursor, Joan, té un paper important com company de jocs i alhora com a visionari de la Passió de Crist. **Funció:** Devocional.

**Puntuació:** Tema i iconografia: [0'70 punts]; Significat [0'20 punts]; Funció:[0'10 punts]

- e) **A.** *Naixement de Venus*. Renaixement, escola florentina, segle XV [s'admet Quattrocento] **B.** *Danae i la pluja d'or*. Renaixement, escola veneciana, Segle XVI [S'admet Cinquecento]; **C.** *Tres Gracies*. Barroc, escola flamenca; segle XVII; **D.** *Apol·lo i Dafne*. Barroc, escola italiana, segle XVII.

**Puntuació:** 0,25 punts cada resposta amb els tres *ítems* correctes.

Si només encerten 1 dels tres *ítems* d'una imatge [0,10 punts]; Si encerten 2 [0,15 punts].

**OPCIÓ B****Exercici 1****Obra 1: Palau de la Música Catalana de Lluís Domènech i Montaner.**

- a) **Context:** 1905- 1908. Paper de la burgesia industrial catalana. Modernisme arquitectònic. Catalanisme. Conflictes socials. Anarquisme.
- b) **Estil:** Modernisme. **Característiques:** Suport amb columnes de ferro. Coberta de vidre. **Materials:** ceràmica, maons, terrissa; rajola. **Espai:** **A/** accessos; **B/** l'auditori i **C/** escenari. Paper important d'integració de les arts, principalment l'escultura. Valor de les arts aplicades o industrials.
- c) **Iconografia:** Al·legoria de la cançó popular amb la representació del món de la llar i del treball i presidit per Sant Jordi. A la façana principal un mosaic amb la Balanguera, flanquejada pels cantaires de l'Orfeó, amb les muntanyes de Montserrat al fons en referència a la Pàtria Catalana. A l'interior obres de Pau Gargallo amb els bustos d'Anselm Clavé (música popular) i Beethoven (música culta). A l'escenari figures femenines tocant instruments i escultures de Gargallo representant les *Walkiries* de Wagner.

**Significat:** Caràcter simbòlic en referència a la cultura popular i a la Pàtria Catalana, alhora que símbol de la pujança de Catalunya. **Funció:** Seu de l'Orfeó Català. Sala de concerts.

Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a la cronologia, context històric i cultural [0'50 punts]; a l'estil [0'50 punts]; a les característiques [ 2 punts]; al significat [0'70 punts] i a la funció [0'30 punts].

**La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota.**

**Exercici 2****Obra 1: Maison Carrée de Nimes**

- a) **Cronologia:**16 aC. a).**Context històric i cultural: Context:** Època imperial. Romanització. Divisió en Províncies. Pau d'August. Màxim període de l'expansió de l'Imperi Romà. Sòlida estructura social, jurídica (Dret romà), política i comercial. Naixement de Jesucrist. **Cultura:** Ovidi: *Les Metamorfosis*; Virgili: *La Eneida*(30-19 a.C.)

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], històric i cultural [ 0'80 punts].

- b) **Estil:** Romà imperial. **Característiques:** Consolidació de l'arquitectura (Panteó);L'art al servei de l'emperador. **Arquitectura** commemorativa: columnes, arcs triomfals. **Consolidació de l'escultura** (imatge d'emperadors). Moment àlgid de la pintura mural: Estils ornamental i Estil il·lusionista. Realisme plàstic. Cultura llatina.

**Puntuació:** Estil [0'25punts] CINQ característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Tipus de planta:** Planta rectangular. **Espais interiors i exteriors:** Sistema constructiu arquivat. Temple hexàstil. Columnes corínties. Pseudoperípter: Columnata adossades al voltant del temple; Cel·la sense opistòdom. Pòdium. **Materials:** pedra calcària blanca

**Puntuació:** Planta [0'10 punts] Espais interiors i exteriors [0'90 punts];

- d) **Significat:** Temple dedicat als númens romans i a Gai i Luci Cèsar, nets d'August i fills de la seva filla Júlia i Agripa. Fou erigit en honor de l'emperador i de la seva família. **Funció:** Romanització dels territoris conquerits. Culte imperial.

**Puntuació:** Significat [0'50 punts]; Funció[0'50 punts]

- e) **Espai i elements estructurals:** El temple grec es recolza sobre un pòdium i te entrada pels quatre costats; el romà te una escalinata d'entrada. El grec te naos, pronaos i opistòdom; el romà pòrtic i cel·la.

**Puntuació:** [1 punt ]



**Obra 2: Tríptic del Jardí de les delícies, de El Bosch**

- a) **Cronologia:** 1500-1505.[S'admet inicis segle XVI]. **Context històric i cultural:** Flandes territori de la Corona Espanyola. Regnat d' Isabel de Castella i Ferran I d'Aragó. A la mort de Isabel[1504] hi ha la regència del cardenal Cisneros. Roma centre del poder religiós i cultural. A la mort del Papa Alexandre VI es nomena Papa Juli II. Paper repressor de la Inquisició. Conquesta de territoris d'ultramar per Espanya i Portugal. Tractat de Tordesillas. Es funden les universitats de València[1500] i Alcalà d'Henares [1508]

**Puntuació;** Cronologia [0'20 punts]. Context [0'80 punts]

- b) **Estil:** Gòtic flamenc. **Característiques:** Exuberància ornamental. A Itàlia Renaixement i a la resta d'Europa Gòtic. Noves tipologies arquitectòniques: palaus, drassanes, llotges, Escultura detallista. Auge dels púlpits esculpits i dels sepulcres orants o sedents. A la pintura detallisme i cripticisme.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINQ característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Característiques formals:** Predomini del dibuix i gran minuciositat de pinzellada. **Llum i color:** Estan al servei del missatge: així els tons blanc, verds i grocs dominen la taula de la dreta i la central. En canvi a l'Ínfer utilitza el vermell i tonalitats més opaques i fosques, sobretot en la segona i tercera franja, per expressar la por i el terror.

**Característiques compositives:** Conjunt format per tres taules [tríptic]. La de l'esquerra [El Paradís] al igual que la central [pròpiament el Jardí de les delícies] s'articulen al voltant d'un eix central: composició simètrica, fet menys evident a la taula de la dreta [l'Infern]. Composició en grups individualitzats. **Composició**, tant a la taula central com a les taules laterals, en franges paral·leles que permet una gran profunditat visual. Línia de l'horitzó alta per facilitar la correcta visió de tots els elements. **Tècnica i suport:** oli sobre taula.

**Puntuació:** Característiques formals. [0'40 punts]. Característiques compositives [0'40 punts]. Tècnica i suport [0'20 punts]

- d) **Tema:** A la taula central el pintor escenifica un dels set pecats capitals: la luxúria. Apareixen un gran nombre de dones i homes despulats amb actituds lascives i sexuals evidents, que s'acompanyen de fruites silvestres com les cireres, els gerds, les maduixes o el raïm, símbols de la luxúria; les pomes que simbolitzen els pits de la dona, i els peixos, que són una al·legoria fàl·lica. En un segon pla, al voltant del llac de la Joventut, giren els vicis i al fons es representa l'estany de l'adulteri. A la taula de l'esquerra s'hi representa la creació d'Eva- origen del pecat -amb Adan. A la taula de la dreta s'hi presenten els càstigs de l'Infern, habitat per criatures grotesques i ple de màquines de tortura. Quan el tríptic es tanca, les dues taules laterals, pintades en grisalla, formen la imatge del tercer dia de la creació del món, representat dins una esfera de vidre com a símbol de la fragilitat. A dalt a l'esquerra Déu Pare sosté un llibre amb la inscripció: "Ell ho va dir i tot es va fer. Ell ho va manar i tot va ser creat".

**Significat:** El tríptic mostra de manera al·legòrica que els plaers de la vida son efímers i que les conseqüències de deixar-s'hi portar son el sofriment, la desgracia i la impossibilitat de ser feliç. **Funció:** Didàctica i moralitzant.

**Puntuació:** Tema i iconografia [0'60 punts]. Significat [0'30 punts]. Funció [0'10 punts]

- e). **Deambulatori:** corredor o passadís semicircular d'una església que serveix perquè hi transitin els fidels i els visitants sense dificultar la celebració litúrgica. Espai que es troba a la part posterior i al voltant del presbiteri, darrere l'altar
- absis:** recinte en forma semicircular en què s'acaba una estança, una església o una nau. Capçalera de la nau central..
- tetramorfs:** Representació conjunta dels símbols dels quatre evangelistes. .
- collage:** obra plàstica confeccionada a partir de trossos d'objectes, papers, fotografies o diaris enganxats sobre un suport pictòric.
- Pop art.** Del angles art popular. Corrent artística nascuda als Estats Units que fa tema del quadre els objectes quotidians

**Puntuació: 0,25 punts cada encert.**

**Obra 3: Les Menines, de Velázquez.**

- a) **Cronologia:** 1656. **Context històric i cultural:** Regnat de Felip IV (1621- 1665). A França minoria d'edat de Lluís XIV. A Roma: Inici papat de Alexandre VII. Guerra de Secessió de Catalunya.... Poder de la Inquisició. Art religiós *versus* art mitològic. Complexitat formal. Ideologia contrareformista. Poder de la Roma papal. **Literatura:** Baltasar Gracián [*El Criticón*]. Calderón de la Barca, Moliere...

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], històric i cultural [ 0'80 punts].

- b) **Estil:** Barroc: **Característiques:** Tendència artística desenvolupada als segles XVII i bona part del XVIII. Art al servei de l'església i les monarquies catòliques. Integració de les arts. Teatralitat [*theatrum sacrum*]. Art burges *versus* art religiós **Arquitectura:** Planta en moviment i valor de la corba.. Nova litúrgia: espais utilitaris i simbòlics. **Plàstica:** Grans programes al·legòrics i simbòlics. Simbolisme i didactisme de la imatge. *Horror vacui* compositiu. Predomini de la corba sobre la línia recta. Nous temes burgesos: paisatge, natura morta, retrat de grup.....

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Característiques formals:** predomini del color sobre el dibuix [formes obertes]. **Característiques compositives:** Composició oberta o centrífuga; Línia de l'horitzó mitjà. L'escena se situa en la part de baix del quadre ocupant la meitat de la superfície el que confereix al perspectiva aèria. Sàvia captació lumínica amb zones il·luminades que reforçant els personatges principals i d'altres de fosques amb la mateixa intenció de potenciar el que es principal en la composició. **Tècnica i suport:** oli sobre tela. Pinzellada llarga i fluïda combinada amb una altra de curta i precisa.  
Gran riquesa cromàtica amb ocre, gamma de blaus, vermells...

**Puntuació:** Característiques formals [ 0'20 punts]; Característiques compositives [0'60 punts]; Tècnica i suport [020 punts]

- d) **Tema:** Inicialment aquesta tela constava en els inventaris reials com *El quadre de la família*; però l'any 1843 el pintor Madrazo la va batejar amb el nom de *Les Menines*, paraula d'origen portuguès que significa "dama d'honor". **Significat:** Diversos significats. **1.** Velázquez pintant als reis en el moment de la irrupció de la infanta Margarida i el seu seguici en el seu estudi. **2.** També Velázquez pintant a l'infanta quan els reis apareixen en l'estudi, d'aquí la mirada cap a l'espectador de quasi tots els personatges. **3.** Al·legat del pintor a favor de la noblesa de la pintura, d'aquí el seu autoretrat. La creu de Santiago va ser afegida al quadre l'any 1659 quan li va ser concedida. **Funció:** Retrat.

**Puntuació:** Tema i iconografia [0'20 punts]; Significat [0'70 punts]; Funció: [0'10 punts]

- e). **perspectiva aèria:** Mètode mitjançant el qual es crea la sensació de profunditat en una pintura difuminant les línies convergents i eliminant els límits de la línia i el color.
- pintura a l'oli:** Tècnica utilitzada en pintura en la qual es dissolen els pigments en un aglutinant oliós, com l'oli de llinosa, olis animals...
- pop-art:** També conegut com art òptic. Tendència pictòrica que fa us d'il·lusions òptiques.
- columnata:** Successió de columnes formant un espai urbanístic.
- al·legoria:** es una *figura literària* o tema artístic que pretén representar una idea amb formes humanes, animals o objectes quotidians.

**Puntuació: 0,25 punts** cada encert

**SÈRIE 3****OPCIÓ A****Exercici 1: El jurament dels Horacis, de Jacques - Louis David**

- a) **Context històric:**1784. Regnat de Lluís XVI. Període convuls i d'agitació social, cinc anys abans de la Revolució Francesa (1789). Consolidació de la classe burgesa. Procés d'industrialització. A Espanya: Carles IV. **Context cultural:** Il·lustració. L'enciclopèdia: D'Alambert i Diderot.
- b) **Estil:** Neoclassicisme. **Característiques formals:** Equilibri compositiu. Perfecta integració de les figures dins de l'espai arquitectònic. Claredat expositiva. Subordinació del color al dibuix. Perfecte modelat anatòmic, que recorda a la puresa acadèmica de l'escultura clàssica. Predomini de la línia recta en els personatges masculins, i la línia ondulada en els femenins: actitud activa *versus* sentiment. **Cromatisme:** predomini de les tonalitats ocre, grises i vermelles. Tonalitats fosques per al fons, i clares per a les figures.
- c) **Tema:** L'obra s'inspira en la tragèdia literària *Horaci* del dramaturg francès del segle XVII Pierre Corneille, basada al seu torn en el llibre *Ab urbe condita* de Titus Livius. Situada la història al segle VII a.C, David evoca el moment en el qual els tres germans Horacis fills de Roma - juren davant el seu pare combatre fins a la mort contra els tres guerrers de la ciutat veïna d'Alba Longa, els germans Curiacis, per decidir que bàndol vençia la guerra pel control de la Itàlia central. En un segon pla a la dreta apareixen tres dones que ploren els esdeveniments: de blanc una de les germanes Horaci, casada amb un Curiaci; al seu costat una germana Curiàcia, casada amb un Horaci; i en el fons, la mare dels germans Horaci, que cuida als dos fills de l'anterior. **Funció:** David no va voler reproduir un fet històric, sinó reflectir el culte a les virtuts íviques més estrictes de l'auto sacrifici estoic, l'honor i la lleialtat, personificades en l'actitud dels Horacis. Així mateix, en la seva època, alguns van veure reflectides en el quadre les simpaties revolucionàries, republicanes i antimonàrquiques de l'autor, i el profund sentiment del deure a la pàtria que infon l'obra.

**Puntuació:** Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a la cronologia i el **context històric i cultural [0'50 punts]; a l'estil [0'50 punts]; a les característiques compositives i formals [2 punts]; i al tema i funció [1 punt].**

**La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota.**

**Exercici 2:****Obra 1: Discòbol de Miró**

- a) **Cronologia:** 460 a.C. **Context històric i cultural:** Època clàssica. S'inicia després de les Guerres Mèdiques on l'Atenes de Pericles va resultar vencedora implantant la Democràcia. Moment dels historiadors Tucídides i Herodot. Dramaturgs: Sòfocles, Esquil i Eurípides (tragèdies); Aristofanes (comèdies). Filosofia: Sòcrates, Plató i els sofistes.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts]. Context històric i cultural [0'80 punts].

- b) **Estil:** Clàssic. **Característiques conceptuals:** Els pilars fonamentals de l'art Grec son: l'home, la natura, la raó, l'harmonia i la bellesa. Com deia Protàgores: "l'home és la mesura de totes les coses". **Característiques artístiques:** Moment de màxim esplendor de l'art Grec. Aparició de l'ordre jònic. Període dels grans noms de l'estatuària grega: Policlet, Fidies, Miró, Praxíteles, Escopes i Lisip. Construcció de l'Acròpoli.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 punts c/u]

- c). **Característiques formals i estructurals:** Escultura exempta, embalum rodó, es a dir treballada en tot el seu volum. Unifacilitat (únic punt de vista). Deutes de l'escultura arcaica: inexpressivitat del rostre, tors frontal i cames i braços de perfil. Bona descripció anatòmica del cos, no present en el cap amb un fort hieratisme de la cara i geomatrització dels cabells **Estructura:** triangle invertit. Joc de corbes i contracorbes (*rhythmos*).

**Tècnica i material:** Talla (explicar la tècnica). Original de bronzo; còpia romana de marbre.

**Puntuació:** Característiques formals i estructurals [0'15 cada encert: màxim 0'90]  
Tècnica i material [0'10]

- d) **Tema:** Imatge d'un jove atleta, Jacint, que va morir en uns jocs dedicats Apol·lo, representat en el moment de màxima concentració abans de llançar el disc. Màxima plenitud física. **Significat:** Captació d'un instant. Expressió de la força del moviment. **Funció:** Monument públic o exvot en homenatge a un atleta.

**Puntuació:** Tema i iconografia [0'80 punts] Significat i funció [0'20 punts]

- e) **A.** Clàssic tardà [**S'admet** Grec postclàssic]; **B.** Surrealista; **C.** Futurista; **D.** Grec hel·lenístic; **E.** Romà imperial;

**Puntuació:** 0,25 cada encert

**Obra 2: Mare de Déu de Sallent de Sanaüja**

- a) **Cronologia: Circa 1350 [S'admet mitjans del segle XIV]. Context històric i cultural:** Europa de les capitals. Paper de la burgesia. Cultura a les Universitats. Aparició de les ordes mendicants (franciscans i dominics). Pesta Negra. Daltabaix demogràfic. Inici de l'Humanisme....

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], històric i cultural [ 0'80 punts].

- b) **Estil:** Gòtic. **Característiques:** Període de plenitud [segles XIII i XIV]. **Arquitectura:** arc apuntat, volta de creueria, vitralls, arcbotants. Importància de l'arquitectura civil: palaus, llotges, drassanes **Escultura:** moviment, naturalisme, retaules escultòrics, sepulcres. **Pintura:** Tres estils: Francogòtic o lineal; italogòtic i Internacional o cortesà. Predomini del dibuix; Pintura al tremp i a Flandes: pintura a l'oli.....

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Característiques formals i estructurals.** Equilibri i harmonia en les proporcions; Formes suaus i corbades. Té una expressivitat dolça en el rostre que l'allunya del hieratisme i manca de realisme de les Verges romàniques. Utilitza el *contrapposto* que trenca amb la simetria romànica i li proporciona moviment. Aquest dinamisme compostiu amb la lleugera inclinació de la Verge rep el nom francès de *hanchement*, paraula francesa [*hanche*=maluc]. **Tècnica:** Talla amb cisell. ( cal explicar la tècnica). **Material:** alabastre policromat.

**Puntuació:** Característiques formals i estructurals [0,15 cada encert:           màxim de 0,90 punts]. Tècnica i material[0'10 punts]

- d) **Significació:** Representació d'un déu que estima la humanitat i una verge que s'apropa al ésser humà. Mare de Déu coronada com a Reina del Cel, amb el nen Jesús que porta un colom a la seva ma, recurs iconogràfic, que va ser molt popular durant el període gòtic, tret dels evangelis apòcrifs, que narren que el Nen Jesús jugant a fer ocellets de fang els va convertir en reals **Funció:** Apropament de la religió al poble. Caràcter devocional.

**Puntuació:** Significat [0'80 punts] Funció [0'20 punts]

- e) **A.** Sant Joan Evangelista [àliga]; **B.** Sant Lluc [toro]; **C.** Sant Mateu [àngel] i **D.** Sant Marc [Leó]

**Puntuació:** 0'25 punts cada encert

**Obra 3: Judit i Holofernes, d'Artemisia Gentileschi**

- a) **Cronologia:**1612-1613. [S'admet Primer quart segle XVII]. **Context històric:** Triomf de la Reforma Catòlica [Contrareforma]. Paper dominant de l'església. *Roma Sancta*. Poder de les grans famílies: Borghese, Barberini. Humanisme moralitzat. El model de l'antiguitat. Monarquies europees: a Espanya Felip III; a Anglaterra, Jaume I ; a França Regència de Maria de Mèdicis. Papat de Pau V, **Fets culturals:** Teoria heliocèntrica de Galileu. Literatura: A Itàlia, el poeta Marino. A Espanya: Lope de Vega y Luis de Góngora.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], Context històric i cultural [0'80 punts]

- b) **Estil:** Barroc. [S'accepta Naturalisme i Realisme Barroc]. **Característiques:** Contrareforma catòlica. Corts catòliques *versus* Corts protestants. Art burges *versus* art aristocràtic i d'església **Arquitectura:** Nova litúrgia: espais utilitaris i simbòlics. **Plàstica:** Grans programes al·legòrics i simbòlics. Simbolisme i didactisme de la imatge. *Horror vacu i* compositiu. Predomini de la corba sobre la línia recta. Nous temes burgesos: paisatge, natura morta, retrat de grup.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 c/u]

- c) **Característiques formals i compositives:** Formes obertes o pictòriques. Llum irreal i teatral. Clarobscurisme. Composició tancada. Composició unitària. Valoració de les dinàmiques diagonals. Valor de la gamma cromàtica: vermell, blau i blanc. **Característiques tècniques i de suport:** oli sobre tela.

**Puntuació:** Característiques formals i compositives: [0,15 cada encert: màxim de 0,90 punts]. Característiques tècniques i de suport: [0,10 punts]

- d) **Tema i iconografia:** Bíblic. Història de Judit (explicar la història). **Significat:** Venjança i alliberació d'Artemisia de l'home que l'havia forçat. Paper de la dona forta de la Bíblia. **Funció:** Religiosa per demostrat el poder del poble d'Israel sobre els seus enemics. Poder de l'església damunt dels heretges i idòlatres.

**Puntuació:** Tema i iconografia: [0'40 punts] Significat [0'40 punts]. Funció [0'20 punts]

- e) *El naixement de Venus*, de Botticelli; *Danae i la pluja d'or*, de Ticià; *Mare de Déu de les Roques*, de Leonardo da Vinci; *Les Tres Gracies*, de Rubens; *Les Menines* de Velázquez; *El gronxador*, de Fragonard, *El dinar campestre*, de Manet; *Retrat de Mme Matisse [La ratlla verda]*, de Matisse; *El marxisme curarà els malalts*, de Frida Kahlo....

**Puntuació:** 0'20 punts cada encert



**OPCIÓ B****Exercici 1: Obra 1: El profeta de Pau Gargallo**

- a) **Cronologia:** 1933. **Context històric.** Segona República espanyola. Moment de força conflictes socials i polítics. **Context cultural:** Generació del 27: Lorca, Machado, Alberti, Buñuel....A nivell internacional: Crac de la Borsa de Nova York; Sorgiment del nazisme a Alemanya
- b) **Estil:** Cubista. **Característiques:** Figura humana feta a base de planxes de bronze tallades, estructurades al voltant d'un eix central format pel cap, la columna vertebral i la cama esquerra. A partir d'aquest eix, es poden endevinar les diferents parts del cos realitzades mitjançant lleugeres planxes metàl·liques que es desenvolupen en el espai buit, fent que l'espai buit passi a formar part intrínseca de l'escultura. Aquest buit permet jugar amb interessants formes còncaves i convexes, un joc de contrast buit/ple que aporta a l'escultura una gran expressivitat i impacte emocional. En aquesta mateixa línia, la presència de les diferents planxes dentades del seu pèl i la seva roba, confereixen al conjunt una major tensió i dinamisme. Finalment, també és interessant destacar com el joc de corbes i contra - corbes accentua encara més els contrastos de llum i ombra, formant-se el que el propi escultor anomenà **volum virtual**, el qual pot ser envoltat per l'espectador. Introducció del buit com element volumètric  
**Material:** Bronzo. El guix de l'original data del 1933.
- c) **Significat i funció:** La mística figura del profeta apareix aquí amb tota la seva força, adquirint una forta expressivitat gestual. La seva actitud és desafidora, i invita a seguir-lo degut a la intensa tensió que desprèn, tant a nivell físic com espiritual. Aquesta és la escultura més coneguda de Gargallo.

**Puntuació:** Es valorarà específicament no tant la quantitat de coneixements sobre l'obra concreta que es proposa sinó l'aplicació ordenada i coherent de l'esquema proposat. **La primera i la segona qüestió del primer exercici estan íntimament relacionades.** Un comentari que no tingui res a veure o molt poc amb l'esquema es considerarà que no respon la pregunta formulada a la segona qüestió del primer exercici. El corrector, malgrat la no adequació a l'esquema, haurà de valorar el que l'alumne aporta referent a la cronologia i context històric i cultural [0'50 punts]; a l'estil [0'50 punts]; a les característiques compositives i formals [2 punts]; al significat i funció [1 punt].

**La NO ADEQUACIÓ resta 1 punt i mig i s'ha d'indicar clarament pel corrector al costat de la nota**

**Exercici 2:****Obra 1: Sarcòfag dels esposos de Cerveteri.**

- a) **Cronologia:** Obra original realitzada al 520 a.C. d'autor desconegut. **Context històric i cultural:** Civilització etrusca. Desenvolupament d'aquesta cultura a la península itàlica (actual Toscana), entre el s. X a.C. i el II a.C., origen oriental, recull la tradició cultural i artística de les civilitzacions del Pròxim Orient i de la Mediterrània. Dominada per creences religioses i ritus funeraris, presents en el seu art.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], Context històric i cultural [0'80 punts].

- b) **Estil:** Etrusc, antecedent de l'art romà, rep les influències artístiques de les cultures d'Àsia Menor i de Grècia. **Característiques:** Utilitza en la seva arquitectura l'arc i la volta, elements d'origen mesopotàmic. Destaquen per dos tipus de construccions: el temple i la tomba. **A la tomba**, similar als hipogeus egipcis, excavada a la roca, inicia la utilització de l'arc i la volta. **Els temples** organitzen els seus espais a partir de planta rectangular, aixecat sobre un podi, cel·la dividida en tres espais i entrada única per la façana d'entrada a la qual s'hi accedeix per unes escales d'accés. Introdueixen l'ordre toscà. Tenen voluntat realista a la seva **escultura:** el retrat és el gènere més preuat, provinent de les mascaretes funeràries. Influencien l'escultura romana. La pintura al fresc està present a les tombes, representant escenes de la vida quotidiana. Inflú a l'art romà.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINC característiques [0'15 punts c/u]

- c) Representa un sarcòfag en forma de *kliné*, amb les figures reclinades d'un home i una dona. **Característiques formals:** Grup exempt d'embaumament rodó i unifacial. Actitud amable de les dues figures, vestits i pentinats segons influència grega, rostres inexpressius, perfil geomètric i hieràtic, ulls ametllats, somriure estereotipat, actitud gestual de les mans que transmet afecte. Relació amb els *Kouroi* i les *korai* de l'escultura grega. **Tècnica i materials:** modelatge. Policromat (colors força vius), fet en terracota.

**Puntuació:** 0'20 punts per cada característica

- d) **Iconografia i significat:** Intent realista de reproduir de manera fidel els trets de la persona morta. La tomba etrusca reproduïx les cases i es representen pintures al fresc amb tot tipus d'escenes (dansa, banquets, genets, acròbates, etc). El matrimoni celebra un banquet xerrant de manera relaxada i tranquil·la. La dona ocupa el primer terme; el seu paper en la vida social era actiu, a diferència de la dona en el món grec **Funció:** Urna funerària per guardar les cendres de la persona morta. Relacionat amb les creences de després de la mort.

**Puntuació:** Iconografia i significat [0'70 punts]; Funció: [0'30 punts]

- e) **Quattrocento:** Nom que es dona al Renaixement italià del segle XV.
- grotesc:** Motiu decoratiu format per essers fantàstics, vegetals i animals entrelaçats entre si. El nom, prové de la decoració a grutes i ruïnes romanes descobertes a les darreries del segle XV.
- planta de creu grega:** Planta en forma de creu, normalment d'una església, en la qual els quatre braços que la configuren son iguals. **També:** planta d'una església en forma de creu, en la que la nau longitudinal es igual a la nau transversal.
- quadratura:** engany òptic que consisteix a prolongar l'arquitectura mitjançant representacions pictòriques, que creen un il·lusionisme òptic de gran teatralitat.
- volta de canó:** volta la coberta de la qual és generada per una mitja circumferència. **També:** volta generada per la projecció longitudinal d'un arc de mig punt.

**Puntuació: 0,25 punts cada resposta correcte.**

**Obra 2: Mosaics de l'absis de la catedral de Monreale.**

- a) **Cronologia:** Cap el 1190 (s'admet segona meitat del segle XII o finals segle XII); **Context històric i cultural:** La Catedral de Monreale va ser edificada pels conqueridors normands, que es van establir a Sicília després d'expulsar als sarraïns, dins del moviment de redreçament de l'Occident europeu a partir del segle XI. És un temple cristià que denota la forta influència de l'Imperi Bizantí a l'àrea, cultural i econòmica. Europa de les capitals. Coetani a l'inici de l'art gòtic paper Cabdal del feudalisme, la religió i les monarquies.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], Context històric i cultural [0'80 punts].

- b) **Estil:** Bizantí. **Característiques:** Plasma els trets característics d'aquella cultura: èmfasi en els aspectes religiosos (que són els més importants, quasi bé amb exclusivitat, presentació d'un món sobrenatural, de figures sagrades estilitzades, planes, d'expressió continguda, hieràtica, de mirada molt intensa. Utilització plàstica del mosaic. *Opus tessellatum i vermiculatum*.

**Puntuació:** Estil [0'25 punts] CINQ característiques [0'15 punts c/u]

- c) Presenta, a un punt d'Europa Occidental, amb molts contactes amb la Mediterrània Oriental, una forta influència de l'Art Bizantí. **Característiques formals:** Predomini del dibuix. El mosaic atorga una qualitat vibrant, esclatant al conjunt, adient per l'efecte transcendent; els fondos daurats serveixen per, d'una banda, produir una impressió de lluminositat i magnificència, que resulta molt atractiva pel poble, i, per l'altra, expressar que la representació és la d'una realitat atemporal. **Característiques compositives:** Simetria; hieratisme manca de perspectiva. Perspectiva jeràrquica. **Tècnica:** mosaic: (caldrà fer alguna referència a la tècnica d'*opus tessellatum*). **Support:** mur

**Puntuació:** **Característiques formals i compositives [0'80 punts]** Tècnica i suport [0'20 punts]

- d) **Tema: 1.** A la part superior, en una posició que manifesta superioritat, hi ha el Totpoderós (Pantocràtor), de proporció més gran que els altres per mostrar un dels trets de la identitat divina (ser més que els humans, no limitat); el suport corbat del quart d'esfera manifesta que es troba al Cel (que a l'època es considerava circular); respon a la tipologia de la icona del Crist Salvador, de la que hi ha molts exemples en taula; manifesta les seves dues naturaleses (humana i divina en els dos dits units) i la Trinitat, en els altres tres dits que es toquen; la roba manifesta que és un ésser celestial (mantell blau) i encarnat (túnica rosada), de categoria reial (franja daurada); el llibre obert diu (Joan 8,12) que és la llum del món, el que resulta molt adient tenint present que l'absis està orientat cap a l'Est i rep la *lumen orientalis*, o de la salvació.
- 2.** A sota hi ha la *theotocós* [Mare de Déu amb el Nen Jesús]. acompanyada d'àngels i sants;
- 3.** Més avall es representen els apòstols.
- 4.** Altres sants, al voltant de la finestra.
- Significat:** Irrupció del món celestial a l'àmbit mundà, amb estricta jerarquia, i simetria. **Funció:** Cultural i didàctica. A la part inferior, on hi ha l'altar, decorada amb importants panells de marbre, s'hi apleguen els ministres i té lloc el culte, hi

ha l'altar i s'acosten els fidels; així s'expressa la unió de l'església del cel, triomfant als murs de mosaic, i la militant al món, tot mantenint-se una estricta jerarquització.

**Puntuació:** 4 temes [0'15 punts c/u: Màxim 0,60 punts. Es considera correcte si se'n citen només tres [0'60 punts]. Significat: [0'20 punts]. Funció [0'20 punts]. Si l'alumne explica algun tema, en el global de la nota final de l'exercici es pujarà entre 0,25 i 0,75 punts.

- e) **Tessel·la:** cadascuna de les petites peces de color, generalment quadrangulars, utilitzades en els mosaics.

**Planta de creu grega:** Planta en forma de creu, normalment d'una església, en la qual els quatre braços que la configuren tenen la mateixa mida. **També:** planta d'una església en la que la nau longitudinal es d'igual mida que la transversal.

**Iconoclàstia:** Ideologia contrària al culte i representació plàstica de les imatges sagrades o icones.

**Refectori:** menjador dels religiosos d'un monestir o d'un convent. **Frontal:** Parament de fusta, metall, pedra o seda que adorna el davant d'un altar. **També s'anomena antependi.**

**Puntuació:** 0,25 punts cada desposta encertada

**Obra 3: Villa Capra [La Rotonda], d'Andrea Palladio**

- a) **Cronologia:** 1551-1553.[S'admet mitjans segle XVI]. **Context històric i cultural:** Reforma i Contrareforma. Concili de Trento. Poder comercial de la República Veneciana. Carles V emperador del Sacre Imperi Romanogermànic. Lluites contra el turc: Batalla de Lepant. Continuació de la cultura humanista.

**Puntuació:** Cronologia [0'20 punts], Context històric i cultural [0'80 punts].

- b) **Estil: Classicisme i Renaixement tardà (S'accepta Manierisme).**A nivell temàtic: temes preferentment fantàstics o esotèrics, eròtics i cortesans, sense oblidar els temes religiosos [manierisme reformat]. La plàstica i l'arquitectura es tornen capricioses, estranyes i conceptualment críptiques. Aparició dels tractats d'arquitectura amb imatges gravades: Serlio, Vignola i Palladio. En **arquitectura:** Aparició de la vil·la suburbana. **Escultura:** aparició de la figura *serpentinata*, la multifacialitat [múltiples punts de vista] i la utilització de més d'un bloc de marbre. **Pintura:** Ruptura de la simetria renaixentista. Composicions centrífugues. Allargament del cànon

**Puntuació:** Estil [0'25punts] 5 característiques [0'15 punts c/u]

- c) **Planta:** centralitzada [amb els pòrtics crea una creu grega], simètrica, equilibrada i harmònica. **Interior** circular amb cúpula que cobreix la sala circular central i dona nom a l'edifici. [Rotonda]. **Espais:** Soterrani, planta noble i primer pis. **Exterior:** Quatre façanes amb pòrtics de sis columnes [hexàstil] jòniques que sostenen quatre frontons triangulars, rematats per una estàtua a cada vèrtex, amb escalinates a la manera dels temples romans. Emplaçament que domina una vall. Referències a Vitruvi i a Bramante. **Elements de suport i suportats:** Sistema arxitravat i voltat. **Materials:** pedra, maó, estuc i marbre.

**Puntuació:** Planta [0'30 punts] Espais interiors [0'30 punts] Exterior [0'30 punts], Elements de suport i suportats [0,10 punts]. Si parla de materials es poden afegir 0,10 punts]

- d) **Significat:** Retorn al concepte de les vil·les romanes, al gaudi i a les feines agrícoles. Manifestació del poder econòmic, social, polític i cultural del seu propietari el clergue Marios Capra Gabrielis. **Funció:** Lloc de repòs i gaudi intel·lectual. Segona residència del seu propietari al costat de les seves propietats rurals.

**Puntuació:** Significat [0'60 punts]. Funció [0'40 punts]

- e) **A.** Volta de canó; **B.** Volta d'aresta romana; **C.** Volta de creueria; **D.** Cúpula sobre trompes; **E.** Coberta plana o arxitravada.

**Puntuació:** 0'20 cada encert